

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА
КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
та соціальних питань і розвитку
Львівського національного університету
імені Івана Франка доц. Качмар В.М.

_____

« ____ » _____ 20 __ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІЗНЕС ПРАВО

**галузь знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»
освітньо-професійна програма ОР «Бакалавр»
дисципліна вільного вибору студента
юридичний факультет**

Львів – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Бізнес-право» для студентів ДВВС

Розробники:

Шпуганич Ірина Ігорівна – доцент кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права, кандидат юридичних наук

Суханов Максим Олександрович – асистент кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права

*Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інтелектуальної власності,
інформаційного та корпоративного права
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол від «15» листопада 2022 року № 6)*

Завідувач кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права _____ д.ю.н. О.С. Яворська

_____ 2022 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, Протокол від _____

«__» _____ 2022 р

Голова _____ проф. В.М. Бурдін

© Шпуганич І.І., Суханов М.О. 2022 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів 3	Вибіркова
	Рік підготовки:
	3-й
	Семестр
Загальна кількість годин 90	1-й
	Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,5	16 год.
	Практичні
	16 год.
	Самостійна робота
	58 год.
	Вид контролю: залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1,8

Мова навчання: українська

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення курсу – опанування студентами теоретичних знань і формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного розв’язання практичних проблем, пов’язаних із бізнес-правом, зокрема питанням заснування та припинення підприємницьких юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, майнових відносин у бізнесі, особливостей провадження електронного бізнесу, управління бізнес-структурами, їх припинення тощо, вивчення вітчизняної законодавчої бази, що регулює суспільні відносини у галузі бізнес-права, а також міжнародних нормативних актів та актів Європейського Союзу;

Завдання вивчення курсу – формування у студентів цілісної системи знань щодо чинних нормативно-правових актів у сфері бізнес-права, ознайомлення з основними проблемами та питаннями бізнес-права; формування вмінь та навичок застосування теоретичних положень на практиці.

Студенти повинні виконувати письмові роботи і розв’язувати задачі до практичних занять відповідно до навчального плану. Студентам також доцільно складати проекти відповідних документів (договори, установчі документи, позовні заяви тощо).

Очікується, що студенти набудуть окремі практичні компетентності:

- СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інституту бізнес-права щодо оволодіння фундаментальними знаннями стосовно правової природи бізнес-права.
- СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. Уміти аналізувати позовні заяви, скарги, судові рішення на предмет відповідності вимогами законодавства в сфері бізнес-права.
- СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур цивільного, господарського, адміністративного судочинства в Україні при вирішенні спорів щодо захисту прав у бізнес-сфері.
- СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності із використанням норм цивільного права, цивільного-процесуального права, господарського права, господарсько-процесуального права, ІТ та інформаційного права тощо.
- СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів при вирішенні спорів, пов'язаних із охороною прав суб'єктів підприємництва
- СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості. Опанувати компетентності, пов'язані із підготовкою проектів судових рішень за результатами розгляду спорів щодо захисту прав суб'єктів підприємництва.
- Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи щодо доцільності використання тих чи інших форм охорони прав суб'єктів підприємництва.
- Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження з метою формування навичок щодо формулювання пропозиції стосовно вдосконалення законодавства в сфері бізнес-права.
- Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності щодо бізнес-права із використанням відкритих баз даних у мережі Інтернет, відповідних реєстрів тощо.
- Проводити порівняльно-правовий аналіз бізнес-права в Україні та зарубіжних країнах, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
- Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування шляхом вироблення навичок із підготовки та оформлення заяв, клопотань, претензій необхідних для швидкого та оперативного реагування на факти порушення прав у бізнес-сфері.
- Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ ТА УМІНЬ:

У результаті вивчення дисципліни “Бізнес-право” здобувач вищої освіти повинен:

1) ВМІТИ:

- правильно застосовувати законодавство, що регулює суспільні відносини у галузі бізнес-права;
- складати установчі документи та інші локальні акти підприємницьких юридичних осіб;
- готувати пакет документів, необхідних для скликання, проведення та юридичного оформлення засідання загальних зборів юридичної особи;
- надавати правові висновки щодо змісту та порядку укладення договорів у бізнесі.
- аналізувати практичні проблеми та колізії чинного законодавства

2) ВМІТИ:

- правильно застосовувати законодавство, що регулює суспільні відносини у галузі бізнес-права;
- складати установчі документи та інші локальні акти підприємницьких юридичних осіб;
- готувати пакет документів, необхідних для скликання, проведення та юридичного оформлення засідання загальних зборів юридичної особи;
- надавати правові висновки щодо змісту та порядку укладення договорів у бізнесі.
- аналізувати практичні проблеми та колізії чинного законодавства

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальнотеоретична характеристика суб'єктів бізнесу

1. Поняття, правова природа та види суб'єктів господарювання
2. Правова природа, ознаки та види юридичних осіб, як суб'єктів бізнесу
3. Особливості провадження підприємницької діяльності фізичними особами-підприємцями
4. Непідприємницькі юридичні особи та їх роль у бізнесі
5. Бізнес та держава: моделі взаємодії та партнерства

Тема 2. Правові основи створення бізнесу в Україні

1. Загальні засади та способи створення підприємницьких юридичних осіб в Україні
2. Етапи створення підприємницьких юридичних осіб в Україні.
3. Правовий статус засновників підприємницьких юридичних осіб
4. Установчі документи підприємницьких юридичних осіб
5. Державна реєстрація юридичних осіб та ФОП
6. Післяреєстраційні процедури

Тема 3. Майнові відносини в бізнесі.

1. Правовий режим та джерела формування майна (капіталу) підприємницьких юридичних осіб
2. Статутний, власний, резервний та інші капітали юридичних осіб. Збільшення, зменшення статутного капіталу
3. Цінні папери у бізнесі
4. Договори у сфері господарської діяльності.
5. Значні правочини та особливості їх вчинення
6. Правочини із заінтересованістю та особливості їх вчинення

Тема 4. Управління підприємницькою юридичною особою

1. Загальні засади організації управління підприємницькою юридичною особою.
2. Загальні збори як вищий орган управління: чергові та позачергові загальні збори; порядок скликання; компетенція (виключна компетенція); порядок проведення; кворум загальних зборів; порядок прийняття рішення; проведення загальних зборів акціонерів шляхом заочного голосування (опитування), документальне оформлення проведення загальних зборів.
3. Наглядова рада: порядок створення; члени та голова наглядової ради; компетенція; порядок скликання та проведення засідань наглядової ради; комітети наглядової ради.
4. Виконавчий орган: одноосібний та колегіальний виконавчий орган; порядок формування; компетенція.
5. Контрольно-ревізійні органи: ревізійна комісія, ревізор.
6. Аудит діяльності юридичної особи.
7. Посадові особи органів підприємницької юридичної особи.

Тема 5. Інтелектуальна власність у бізнесі.

1. Поняття інтелектуальної власності та її місце у бізнесі.
2. Правова охорона авторських та суміжних прав
3. Правова охорона промислової власності
4. Правова охорона засобів індивідуалізації суб'єктів господарювання, товарів, робіт, послуг
5. Правова охорона результатів творчої діяльності з локальною новизною.
6. Правова охорона інтелектуальної власності у зобов'язальних правовідносинах

Тема 6. Електронний бізнес в Україні та світі.

1. Особливості організації та ведення бізнесу у цифровому середовищі
2. Електронні документи та електронний документообіг
3. Електронний підпис та електронний цифровий підпис: особливості отримання та використання
4. Веб-сайт підприємства як бізнес-інструмент
5. Електронна комерція, електронні магазини та аукціони
6. Електронні закупівлі

Тема 7. Припинення бізнесу.

1. Поняття «припинення» та «припинення діяльності» підприємницької юридичної особи та ФОП.
2. Припинення бізнесу з правонаступництвом: злиття, приєднання, поділ, перетворення.
3. Ліквідація бізнесу: добровільна та примусова ліквідація.
4. Черговість задоволення вимог кредиторів у разі ліквідації

Тема 8. Захист прав суб'єктів бізнес-сфери.

1. Охорона бізнесу органами державної влади (податкова, митниця)
2. Антимонопольний комітет та його вплив на бізнес діяльність
3. Медіація та переговори як способи вирішення конфліктів
4. Судові спори щодо бізнесу (рейдерство, втручання в господарську діяльність тощо)

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. АКЦІОНЕРНЕ ПРАВО						
Тема 1. Загально-теоретична характеристика суб'єктів бізнесу	11	2	2			7

Тема 2. Правові основи створення бізнесу в Україні	11	2	2			7
Тема 3. Майнові відносини в бізнесі	11	2	2			7
Тема 4. Управління підприємницькою юридичною особою	11	2	2			7
Тема 5. Інтелектуальна власність у бізнесі	11	2	2			7
Тема 6. Електронний бізнес в Україні та світі	13	2	2			9
Тема 7. Припинення бізнесу	11	2	2			7
Тема 8. Захист прав суб'єктів бізнес-сфери	11	2	2			7
УСЬОГО ГОДИН	90	16	16			58

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загально-теоретична характеристика суб'єктів бізнесу	2
2	Правові основи створення бізнесу в Україні	2
3	Майнові відносини в бізнесі	2
4	Управління підприємницькою юридичною особою	2
5	Інтелектуальна власність у бізнесі	2
6	Електронний бізнес в Україні та світі	2
7	Припинення бізнесу	2
8	Захист прав суб'єктів бізнес-сфери	2
Усього годин		16

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
		Денна форма
1	Загально-теоретична характеристика суб'єктів бізнесу	7
2	Правові основи створення бізнесу в Україні	7
3	Майнові відносини в бізнесі	7
4	Управління підприємницькою юридичною особою	7
5	Інтелектуальна власність у бізнесі	7
6	Електронний бізнес в Україні та світі	9
7	Припинення бізнесу	7
8	Захист прав суб'єктів бізнес-сфери	7
Усього годин		58

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою і здійснюються шляхом усного опитування студентів, проведення контрольних робіт, виконання завдань та вирішення задач із практичних проблем. Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення модуля (модульний контроль). Очікується, що форма модульного контролю передбачатиме підготовку документів процесуального характеру (позовні заяви, заперечення, судові рішення тощо) або оформлення правових консультацій (висновків, аналітик) з метою перевірки набуття компетентностей, що ставляться за основу вивчення цієї дисципліни.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Поточна успішність і модуль	Модуль	Сума
T1 - T10	50	100
50		

Оцінювання знань студента здійснюється за 100 бальною шкалою

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
			Екзаменаційна оцінка
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>
71-80	C	<i>Добре</i>	
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>
51-60	E	<i>Достатньо</i>	

0-50	FX	<i>Незадовільно з правом перекладання</i>	<i>Незадовільно</i>
------	-----------	---	---------------------

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО : підручник / Ю. О. Гладь, В. М. Мартин, Ю. Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О. С. Яворської. Дрогобич : Коло, 2020. 650 с.
2. Корпоративне право у схемах : навчальний посібник / А. В. Смітюх. Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2017. 322 с.
3. Луць В., Сивий Р., Яворська О. Корпоративне право України : Навч. посібник для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. / В. Луць (ред.), О.Д. Крупчан (ред.). — К. : ВД "Ін Юре", 2010, с 371.
4. Яворська О. С. Правове регулювання обігу цінних паперів: навч. посібник / О. С. Яворська. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 336 с.
5. Яворська О. С. Саморегулівні організації на ринку цінних паперів. – Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. Випуск 4 (48) / 2013. Хмельницький. 2013. С. 75 – 82.
6. Яворська О. С. Суб'єкти спільного інвестування в Україні [Текст] / О. С. Яворська // Часопис Національного університету «Острозька Академія». Серія

«Право». 2014. № 1 (9). Електронний ресурс. Режим доступу: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2014/n1/14yosssi.pdf>.

7. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / [В.А. Васильєва, А.В.Зеліско, В.В. Луць, І.Б. Саракун, Л.В. Сіщук та ін.]; за заг. ред. проф. Васильєвої В.А. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.

8. Корпоративне управління за законодавством України: теоретико-прикладні проблеми: монографія / О.А.Беляневич, А.В.Мягкий. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г.Бурчака НАПрН України, 2017. – 320 с.

9. Корпоративне право Австрії і України: монографія / Васильєва В.А., Ковалишин О.Р., Вікторія Робертсон [та ін.]; за ред. проф. В.А.Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.

10. Корпоративне право Польщі та України: монографія / Васильєва В.А [та ін.]; за ред. проф. В.А.Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 377 с.

11. «Корпоративне право України та країн Європейського Союзу: новели законодавства» [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (5-6.10.2018 р., м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва ім.Ф.Г.Бурчака НАПрН України; заг. ред. д-ра юрид. наук, акад. НАПрН України В.В.Луця. 2018. 199 с.

12. Інтелектуальне право України /за ред. О.С.Яворської О.С. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. – 608с.

13. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / за ред. А.С. Довгерта. — Книга 1: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України / Уклад. Р.В. Дроб'язко. — К.: Видавничий дім «ІнЮре», 2001. — 520 с. Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів. — К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2001. — 460 с.

14. Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності: монографія / кол. авторів: Батова В. О., Пічкур О. В., Работягова Л. І., Тверезенко О. О.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2013. — 222 с.

15. Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2014. — 248 с.

16. Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія / Колектив авторів : Г. О.Андрощук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф.Коваль, В. М. Коссак, Б. М. Падучак, О. О. Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М.– К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 279 с.

17. Коссак В.М., Якубівський І.Є. Право інтелектуальної власності. Підручник. – К.: Істина, 2007. – С.208

18. Право інтелектуальної власності в Інтернеті : [наук.-практ. посібник] / С.А. Петренко, В.М. Троцька. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2013. – 288 с.

19. ІТ ПРАВО / Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін. / За заг. ред. Яворської О.С. – Львів: Видавництво «Левада», 2017. – 470 с. СКАЧАТИ: ІТ ПРАВО ПІДРУЧНИК 2017

20. Основи ІТ-права: навч. посіб. / Т. В. Бачинський, Р. І. Радейко О. І. Харитоновна. – К.: Юрінком Інтер. – 2017. – 208 с

Додаткова:

1. Бойко М. Д. Правове регулювання підприємництва в Україні : навч.-практ. посібник / М. Д. Бойко. – К. : Атіка, 2007. – 711 с.

3. Вінник О. М. Господарське право : навчальний посібник / О. М. Вінник. – [2-е вид., змін. та доп.] – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 766 с.

5. Кібенко О. Р. Європейське корпоративне право на етапі фундаментальної реформи : перспективи використання європейського законодавчого досвіду у правовому полі України / О. Р. Кібенко. – Х. : Страйд, 2005. – 432 с. – (Серія «Юридичний радник»).

6. Акціонерне право: Навч. посіб. / В.В.Луць, Р.Б.Сивий, О.С.Яворська. – К.: Ін Юре, 2004. – 256 с.

7. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / [кол. авт. О. А. Беяневич, О. М. Вінник, В. С. Щербина та ін.] ; за заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 720 с.

8. Підприємницьке право : навчальний посібник / за ред. О. В. Старцева. – К. : Істина, 2006. – 208 с.

9. Хозяйственное (предпринимательское) право Украины : учебник / [под ред. Р. Б. Шишки и Я. А. Чапичадзе]. – Х. : Эспада, 2007. – 552 с.

10. Хозяйственный кодекс Украины : научно-практический комментарий / [Е. И. Харитоновна, Е. О. Харитонов, В. Н. Коссака и др.] ; под ред. Е. И. Харитоновой. – Х. : Одиссей, 2007. – 752 с.

11. Щербина В. С. Господарське право України : підручник / В. С. Щербина. – [4-е вид.]. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 656 с.

12. Акционерное общество и товарищество с ограниченной ответственностью : сборник зарубежного законодательства / [Сост., отв. ред. и автор вступ. ст. В. А. Туманов]. – М. : БЕК, 1995. – 488 с.

13. Белов В. А. Хозяйственные общества / В. А. Белов, Е. В. Пестерева. – М. : «ЮрИнфоР», 2002. – 333 с.

14. Дубовицкая Е. А. Европейское корпоративное право: Свобода перемещения компаний в Европейском сообществе / Елена Алексеевна Дубовицкая. – М. : Волтерс Клувер, 2004. – 224 с. – (Серия «Гражданское и экономическое право Германии и Европы»).

15. Єфіменко А. Реалізація плану дій Україна – ЄС у сфері законодавства про компанії [Електронний ресурс] / А. Єфіменко // Юридичний журнал. – 2005. – № 7. – Режим доступу до журн. : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1811>.

16. Коташевська Т. Публічні і приватні – замість ВАТ і ЗАТ. Коментарі до Закону «Про акціонерні товариства» / Т. Коташевська [Електронний ресурс] // Юридичний журнал. – 2009. – № 3. – Режим доступу до журн. : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3165>.

17. Круш В. В. Організаційно-правові аспекти діяльності акціонерних товариств в Україні / в. В. Круш [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2008_13/krush.pdf.

18. Право Европейского Союза : учебник для вузов / под ред. С. Ю. Кашкина. М. : Юрайт, 2010. – 1120 с.
19. Проблемы гражданского и предпринимательского права Германии / [П. Беренс, М. Венкштерн, Ф. Ю. Зеккер и др.] ; пер. с нем. Р. И. Каримуллина и др. – М. : БЕК, 2001. – 336 с.
20. Спасибо-Фатеева И. В. Акционерные общества: Корпоративные правоотношения. – Х., 1998. – 249 с.
21. Яворська О. Проблемні питання правового регулювання діяльності акціонерних товариств // Вісник ЛНУ. Серія юридична. – Львів. – 2003. Вип. 38. С. 273 – 280.
22. Яворська О., Сивий Р. Проблеми правосуб'єктності закритих акціонерних товариств: чинне та нове цивільне законодавство // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 3. – С. 54 – 61.
23. Яворська О., Сивий Р. Закриті акціонерні товариства в Україні: проблеми та перспективи в правовому регулюванні корпоративних відносин // Юридична Україна. – 2004. – № 3. – С. 40 – 48.
24. Яворська О.С. Новели правового регулювання за Законом України "Про акціонерні товариства" // Юридична Україна. – 2009. – № 8. – С. 66 – 70.
25. Яворська О. С. Господарське товариство однієї особи / Корпоративне право України та інших європейських країн: порівняльно-правова характеристика. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції 26 – 27 вересня 2014 року. – Івано-Франківськ, 2014. – С. 61-65.

Нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40–44. – Ст. 356.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, 19–20, 21–22. – Ст. 144.
3. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
4. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05.2003 р., // Відомості Верховної Ради України. – 2003.– № 31–32. – Ст. 263.
5. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996.– № 21. – Ст. 263.
6. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50– 51. – Ст. 384.
7. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
8. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
9. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
10. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>

11. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16.06.1999. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14#Text>
12. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30.
13. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018. // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
14. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337.
15. Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139.
16. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
17. Про затвердження Порядку утворення акціонерних товариств у процесі приватизації та перетворення державних підприємств, здійснення емісії акцій таких товариств: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2018 р. № 552. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-2018-%D0%BF>
18. Про затвердження Положення про порядок реєстрації випуску (випусків) акцій при заснуванні акціонерних товариств: Рішення НКЦПФР від 27.05.2014 р. № 692. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0642-14>
19. Щодо порядку виплати акціонерним товариством дивідендів: Рішення НКЦПФР від 12.04.2016 р. № 391. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0639-16#Text>
20. Про затвердження Порядку здійснення емісії та реєстрації випуску акцій акціонерних товариств, які створюються шляхом злиття, поділу, виділу чи перетворення або до яких здійснюється приєднання: Рішення НКЦПФР від 09.04.2013 р. № 520. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0795-13#Text>
21. Про затвердження Порядку формування та використання спеціального фонду для виплати дивідендів за привілейованими акціями: Рішення НКЦПФР від 29.09.2011 р. № 1376. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1205-11#Text>
22. Про затвердження Порядку збільшення (зменшення) статутного капіталу акціонерного товариства: Рішення НКЦПФР від 12.06.2018 р. № 385. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-18#Text>

Міжнародно-правові акти

1. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 р.
2. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (Паризький акт від 24 липня 1971 р., змінений 2 жовтня 1979 р.)
3. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року (переглянута у Брюсселі 14 грудня 1900 р., у Вашингтоні 2 червня 1911 р., у Гаазі 6 листопада 1925 р., у Лондоні 2 червня 1934 р., у Лісабоні 31 жовтня 1958 р., у Стокгольмі 14 липня 1967 р., змінена 2 жовтня 1979 р.)

4. Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756.

5. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // режим доступу: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

6. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позичку і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // режим доступу: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

7. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та кабельної ретрансляції // режим доступу: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

8. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // режим доступу: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

9. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // режим доступу: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

10. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // режим доступу: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

11. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // режим доступу: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

12. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // режим доступу: http://europa.eu/eulaw/legislation/index_en.htm#20

13. Друга директива Ради «Про узгодження гарантій, які вимагаються державами-членами від товариств у розумінні пункту другого статті 58 Договору, з метою захисту інтересів учасників та третіх осіб, з огляду на створення акціонерних товариств, збереження та зміни капіталу, з метою забезпечення рівності застосування таких гарантій регулює питання формування, підтримки і зміни капіталу акціонерних товариств, розкриття інформації у внутрішніх документах акціонерних товариств (щодо акцій та капіталу товариств)» від 13.12.1976 р.. – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_45877

14. Третя директива Ради «Про злиття акціонерних товариств визначає основні принципи, що повинні застосовуватися при злитті товариств» від 9.10.1978 р. – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_45877;

15. Четверта директива Ради «Про річну фінансову звітність певних видів товариств містить вимоги до річної фінансової звітності товариств» від 25.07.1978 р. – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_45877;

16. Шоста директива Ради «Про поділ акціонерних товариств» від 17.12.1982 р. – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_45877;

17. Директива Європейського парламенту та Ради «Про пропозиції про поглинання регулює питання придбання значного пакету акцій (поглинання)

відкритих акціонерних товариств на території ЄС» від 21.04.2004 р. – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_45877;

СУДОВА ПРАКТИКА

1. Постанова Пленуму Верховного Суду України „Про практику розгляду судами корпоративних спорів” від 24.10.2008 р. № 13.

2. Інформаційно-методичний лист Верховного Суду України щодо визначення підсудності справ з питань приватизації та корпоративних спорів від 06.02.2007 р. № 1-5/218.

3. Рекомендації Президії Вищого господарського суду України „Про практику застосування законодавства у розгляді справ, що виникають з корпоративних відносин” від 28.12.2007 р. № 04-5/14.

4. Постанова Пленуму Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин» від 25.02.2016 № 4.

5. ДАЙДЖЕСТИ судової практики Верховного Суду у справах, що виникають із корпоративних відносин. – Режим доступу: <https://supreme.court.gov.ua/>

6. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.03.2013 № 3 «Про деякі питання юрисдикції загальних судів та визначення підсудності цивільних справ». – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0003740-13>

7. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 4 червня 2010р. «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав». – режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/3adf2d0e52f68d76c2256c080037bac9/925cb195f3f0bf70c225774200286bfd?OpenDocument>

8. Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України «Про окремі питання юрисдикції адміністративних судів» від 20 травня 2013 року № 8. – режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0008760-13>

9. Постанова Пленуму Вищого господарського суду від 17.10.2012 р. № 12 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності». Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>

10. Постанова Вищого арбітражного суду України N 04-1/5-7/82 від 05.06.2000р. «Про питання захисту авторських прав в Інтернеті». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v7_82800-00

11. Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 № 4 "Про деякі питання практики призначення судової експертизи". Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-12>

12. Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 № 5 "Про деякі питання практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності". Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0005600-12>

13. Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про деякі питання застосування норм ЦПК» № 10-72/0/4-13 від 16.01.2013.

14. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.06.2009р. № 5 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду».

15. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.06.2009р. № 2 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції».

16. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.2006р. № 9 «Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову».

17. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 22.01.2007 N 01-8/25 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v8_25600-07

18. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 14.12.2007р. N 01-8/974 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_974600-07

19. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 06.05.2005р. N 01-8/784 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0784600-05>

20. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 31.05.2010р. N 01-08/322 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_322600-10

21. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 15.07.2010р. N 01-08/415 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти промислової власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_415600-10

22. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 17.04.2006р. N 01-8/846 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_846600-06

23. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 27.06.2008р. N 01-8/383/1 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v83_1600-08

24. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 17.04.2006 № 01-8/846 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/399/>

25. Оглядний лист Вищого господарського суду України від 06.05.2005 № 01-8/784 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав». – режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/393/>

26. Оглядний лист Вищого господарського суду України від 04.04.2012 № 01-06/417/2012 «Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_417600-12

27. Оглядний лист Вищого господарського суду України від 19.11.2013 № 01-06/1658/2013 «Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України)». – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1658600-13>

28. Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 21.08.2008 N 01-8/498 «Про атестованих судових експертів з питань, пов'язаних з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, та науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції України». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_498600-08

29. Оглядний лист Вищого господарського суду України від 20.02.2007 N 01-8/91 «Про нормативно-правові акти, що регулюють питання, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності». – режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v8_91600-07

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України - <http://www.rada.gov.ua>
2. Верховний Суд - <http://www.supreme.court.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство юстиції України - <http://www.minjust.gov.ua>
5. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку - <https://www.nssmc.gov.ua/>
6. Інформаційно-пошукова системи по законодавству "Ліга" - <http://www.liga.kiev.ua/>
7. Єдиний державний реєстр судових рішень України - www.reyestr.court.gov.ua